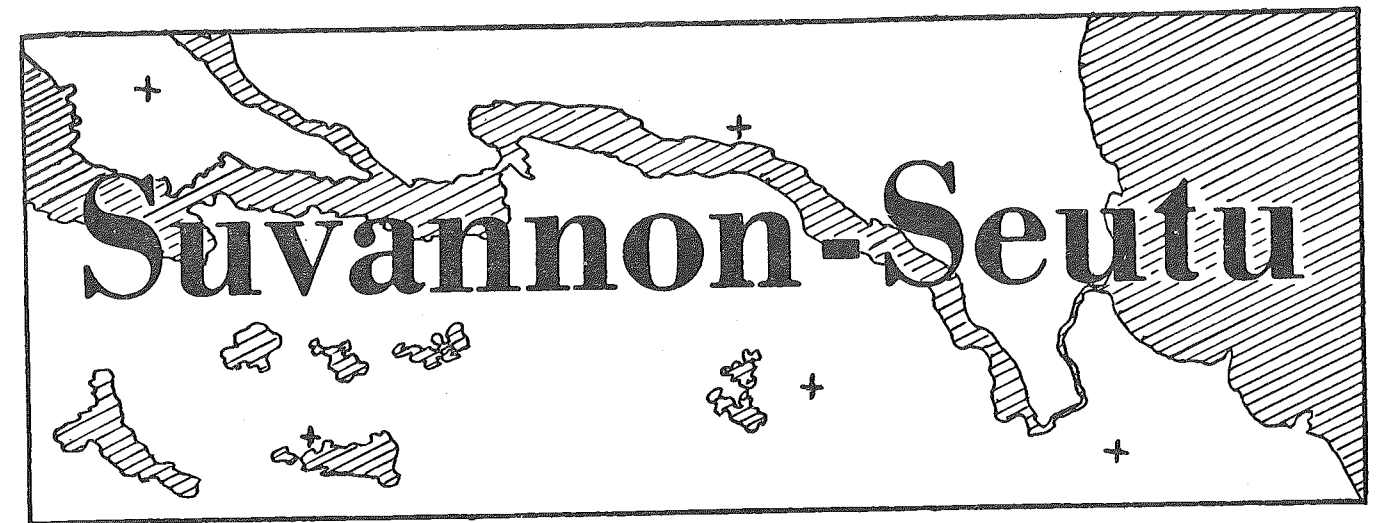

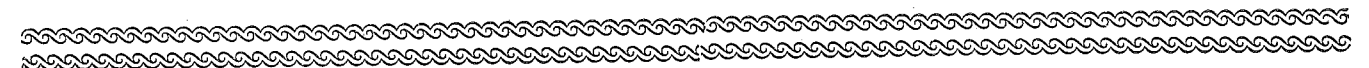
N:o 2 HUHTIKUU

Suvanto-Säätiön julkaisema aikakauslehti

1965

Haparaisten Nuorisoseuran talo Lempäälän Kuljussa. Talon rakentamisesta kerrotaan tarkemmin tämän numeron sisäsivuilla.

VÄINÖ KEKKI:

Haparaisten nuorisoseura 1904 - 1964

III

SEURA RAKENTAA UUDELLEEN

Seuralaisten yksimielisenä haaveena oli oma talo, mutta mihin talo rakennettaisiin, toi jo eriäviä mielipiteitä. Pidettiin kokouksia, keskusteltiin ehdotuksista joita oli useampiakin, mutta mitään ratkaisevasti asiaan vaikuttavaa ei keksitty. Näin jatkui vuosia. Ajan mukana seuralaisten vaatimukset kasvoivat. Seuratalon paikasta muodostui kiistankapula Moision ja Kuljun välille. Kumpikaan ei tuntunut antavan periksi, siksi oli lähdettävä toteuttamaan ajatusta vanhan sananlaskun mukaan "kirkko keskelle kylää". Myös maaston suhteen oltiin kovin vaativia, siksi olikin eräästä valmiiksi sovitusta kaupasta luovuttava. Vaikka näinkin eriäviä neuvotteluja käytiin ei se tuntunut seuran sisäistä toimintaa millään tavalla häiritsevän. Odotettiin ja toivottiin sovinnollista ratkaisua ja toivomme toteutui.

Löytyi Kiviräjä-niminen paikka Moision ja Kuljun välimaastosta suuruudeltaan 1,27 ha ja tämä tuntui tyydyttävän molempia osapuolia. Paikan omisti Perttulan perikunta Vesilahdelta. Tämän alueen seura osti 18. 8. 1953 400 000 mk kauppahinnalla. Näin oli päästy askel eteenpäin. Seuraava vaihe, millainen talo rakennetaan, toi myös eriäviä mielipiteitä. Muutamien ajatuksena oli vaatimaton seurapirtti, mutta suurin osa oli varsinaisen toimitalon kannalla ja enemmistön tahtoa lähdettiin toteuttamaan. Suomen Nuclison Liitolta pyydettiin tyyppipiirustuksia, joista hyväksyttiin arkkitehti Paa-telan luonnos. Tämän mukaan taloa ruvettiin rakentamaan.

Rakennustöitä eteenpäin viemään valittiin 14 miehinen toimikunta, mihin yritettiin saada tarmokkaita ja ympäristön luottamusta nauttivia kansalaisia. Toimikunnan kokoonpano oli seuraava: Puhjoht. Tauno Koiranen, kokoonkutsuja Eino Viskari. Töiden vastaanottaja Väinö Viskari ja jäseninä Viljo Turkinen, Veikko Kekki, Einari Nuora, Tauno Länsirinne, Aleks Kallonen, Pauli Koskinen, Esko Mikkola, Juho Turkinen, Ville Kekki, Juho Pajari ja Juho Kekki. Näistä neljä viimeksimainittua oli toista kertaa Haparaisten nuorisoseuran rakennustoimikunnassa.

Toimikunta päätti aloittaa työt talkoovoimin, kaivon ja perustuksen kaivulla. Ensimmäiset talkoot olivat 18. p:nä lokak. 1953, missä oli mukana 21 miestä ja 2 naista. Talkootöitä jatketaan sunnuntaisin aina kun syysilmät sallivat. Kaivo valmistui samana syksynä, mutta perustustyöt jäivät seuraavaan vuoteen. Talvella pidettiin rakennuspuiden kartuttamistalkoot. Talkoihin kutsuttiin yleisesti kaikkia, jotka tunsivat kiinnostusta asiaa kohtaan. Kutsu ei mennyt kuuroille korville, sillä puita karttui Nuoran sahalle ja teiden varsiin, ilolla voitiin todeta myös paikkakuntalaisten ojentavan auttavan kätensä työtämme kohtaan.

Keväällä v. 1954 työt alkoivat rakennuspuiden sahauskella ja jatkuivat perustustöillä. Perustustyöt päättyivät 4. p:nä heinäkuuta ja sen jälkeen rakennuslautakunta antoi runkotyön vesikattoon urakalla Frans Hakalalle. Runkotyön valmistuessa yritettiin jatkaa töitä talkoovoimin, joskin aina täytyi

turvautua ammattimiesten apuun. Ovet ja ikkunat lautakunta tilasi puuseppätehtailija Antinaholta, tarvittavan raaka-aineen antoi seura.

Töiden pikaista edistymistä haittasi suuresti seuran heikko rahatalous. Mutta aina neuvotellen tuntui lautakunta vievän asiaa eteenpäin. Niin päättyi vuosi 1954. Talven aikana yritettiin jälleen hankkia lisää puutavaraa, pidettiin talkoot ja ostettiin Juho Turkkiselta 60 runkoa tukkipuita, mitkä talkoilla ajettiin rakennuspaikalle.

Keväällä v. 1955 suoritettiin talon ulkomaalaus talkoovoimin, samoin ikkunoiden lasitus. Lattian ja välikaton laitton lautakunta antoi urakoitsija Marttilan tehtäväksi.

Sisustustöiden päättymistä odotettiin suurella jännityksellä, sitä odottivat vanhat ja nuoret, sitä odotti myös sairas vanhus, seuran perustaja- ja kunniajäsen maanvilj. Juho Turkinen. Elämänsä viime hetkinä oli hän sanonut: "Jos nuorisoseuran talo valmistuu ennen hänen kuolemaansa, pitääkää hautajaiset siellä". Tämän vanhuksen toiveet eivät ehtineet toteutua, sillä kun hänen maallinen tomunsa kätkettiin haudan lepoon, oli seuran talo vielä vailla permantoa.

Joulukuun alkupuolella urakoitsijan työt valmistuivat, mutta vielä jouduttiin talkoilla joitakin viimeistelyjä tekemään ennenkuin talo oli siinä kunnossa, että siihen päästiin virallisesti toimimaan.

Joulukuun 18. 1955 oli se päivä jolloin seura ensi kerran kokoontui oman katon alle. Tilaisuus oli pikkujoulu. Mitä tuli talo sitten

seuralle maksamaan? Rahaa seura käytti rakentamiseen 1 861 000 mk. Rahavaroja oli seuralla rakennustöiden alkaessa 1 000 000 mk ja jonkin verran korkoja, mitkä seura oli saanut luovutetulle alueelle jääneestä omaisuudesta.

Rakennustöiden päättyessä oli seuran taloudellinen asema:

Käteiskassa 13 000.—, talletusta 15 000, velkaa 400 000 Etelä-Karjalan Nuorisoseuralle.

Vastaavasti on tilanne tällä hetkellä:

Käteiskassa ja talletus 450.—, velkaa 100 000 vmk Etelä-Karjalan Nuorisoseuralle.

Nämä luvut ilmaisevat että seura oli saanut huomattavasti lahjoituksia. Rahaa saatiin lahjoituksina 250 000.—. Lahjoittajina Suvanto-Säätiö, Lempäälän ja Tampereen Seudun Osuuskassa, Sakkolan maamiesseura, Kuljun punainen risti ja Osuusliike Tuotanto.

Rakennustöiden aikana seura sai myös huomattavia aineellisia lahjoituksia lähinnä puutavaraa, sillä talkoot tuottivat lähes 400 runkoa tukkipuita, joiden keskikuutioksi oli arvioitu 8 kuutiojalkaa. Lahjoituksena pitäisin myös talkootyötä, sillä seuralaiset kokoontuivat rakennustöiden aikana 90 kertaa milloin isompina, milloin pienempänä joukkona.

KUODES VUOSIKYMMEN

Rakennustöiden päätyttyä seuran rahavarat vähentyivät, mutta oli paljon sellaisia välttämättömyyksiä, joita ilman ei voitu ruveta yleisiä tilaisuuksia järjestämään. Ikkunoihin tarvittiin verhot, näyttämölle esirippu ja keittiö oli vailla kaikkea siellä tarvittavaa kalustoa. Nyt saatiin jälleen tuntee ympäristön auttava käsi, sillä lahjoituksia saapui monelta eri taholta. Saatiin ikkunaverhot, esirippu ja paljon muuta, saatiin niinkin arvokas lah-

ja kun siniristilippu, mikä ylväänä hulmusi tangossa juhlistamassa talomme vihkiäisjuhlatilaisuutta.

Rakennustyöt olivat kysyneet aineellisia varoja, mutta ne olivat vaatineet paljon työntäyteisiä päiviä seuran jäseniltä. Näin vuosien jälkeen tulee mieleen ajatus, kuinka kaikki on saatu aikaan. Pysyihän seuran toiminta vilkkaana kaiken muun työn lisäksi rakennusaikana ja monia vuosia vielä sen jälkeenkin.

Sitten alkoi seuran toiminta laantua jopa siinä määrin että ajoittain tuntui kuin Haparaisten nuorisoseura olisi elämänsä elänyt. Näin ikävästi ei kuitenkaan käynyt. Keskuseuran taholta aloitettiin tehostaa Kalevan Nuorten toimintaa, johon myös seuramme nuoret innolla osallistuivat. Tähän toimintamuotoon sitten seuran toiminta pari vuotta perustuikin. Näin oli seuran toimintaan alkanut kasvaa uusi sukupolvi, jolle Karjala oli vain isän ja äidin kertomaa kuvausta.

Seura on kaikista vaikeuksista huolimatta pystynyt jatkuvaan toimintaan aina vuodesta toiseen, se

on ollut koko siirtolaisuuden ajan mukana jokaisessa eteläkarjalaisten maakuntajuhlissa ja osallistunut siellä yhteisesityksiin ainakin kansantansseissa. Tanhuharrastus onkin ainoa toimintamuoto, mikä on katkeamattomana kaarena säilynyt yhtäjaksoisena työmuotona täällä uudellakin asuinseudulla.

Tanhujoukkue on ollut myös paljon edustustehtävissä, näistä ansaitsee erikoisen maininnan osallistuminen Kalevala-juhlaan Helsingin Messuhallissa v. 1952 jolloin professori Armas Maasalo kävi kädessäpitäen tervehtimässä entisen kotipitäjäänsä nuoria. Joukkueessa olivat silloin mukana: Aira ja Aarre Leppänen, Martta Kekki, Esko Kallonen, Elli Hynnä, Eino Viskari, Ritva Kallonen ja Väinö Leppänen. Tämän tilaisuuden lisäksi on paljon muita arvokkaita edustustehtäviä tanhujoukkue joutunut suorittamaan.

Myös näytelmätoiminta on seurassa ollut vilkasta. Nyt on sekin huvennut aivan olemattomiin. Onko se kiireinen ajan rytmi vai tekniikan ihmeet, mikä kuolettaa harastukset?

Haparaisten Nuorisoseuran tanhujoukkue Itä-Kannaksen juhlilla Räisälässä kesällä 1943.

SEURAN TOIMIHENKILÖT

Kuuden vuosikymmenen aikana on Haparaisten nuorisoseura saanut toimihenkilöikseen paljon miehiä ja naisia, jotka ovat yrittäneet tehdä parhaansa seuran hyväksi. Tästä työstä on vanhempaa polvea yritetty muistaa vuosijuhlien yhteydessä. Osa heistä on kutsuttu kunniajäseniksi ja osalle myönnetty Suomen-Nuorison Liiton ansiomerkkejä.

Kunniajäseniä on seuralla tällä hetkellä neljä: Juho Paukku, Juho Pajari, Juho Kekki ja Juho Kiiski. Ansiomerkkejä on myönnetty v. 1949 seuran 45-vuotisjuhlassa ja v. 1955 tämän talon vihkiäisjuhlan yhteydessä. Nyt pidettävässä 60-vuotisjuhlakokouksessa jaetaan 12 eri henkilölle Suomen-Nuorison Liiton kupariset ansiomerkit. Kaikki he ovat seuran vanhempaa polvea.

Puheenjohtajina kahtena ensimmäisenä vuosikymmenenä ovat muistitietojen mukaan toimineet seuraavat: Pekka Pitkänen, Uno Böckerman, Aapro Viskari, Juho Turkinen, Juho Pajari, Juho Kekki, Ville Kekki ja Juho Kiiski vuosina 1924—34. Väinö Mp. Kekki, Jalmari Kallonen, Salomon Kallonen, Eemil Merjamo ja Viljo Tiainen. Viimeksimainitun ollessa puheenjohtajana kun seura vietti 30-vuotisjuhlaansa. Vuodelta 1936 seuran arkisto kertoo seuraavaa, vuosina 1936—44 puheenjohtajina: Väinö Viskari, Jooseppi Ruottunen, Salomon Kallonen, Sulo Koiranen ja Aapro Viskari, rahastonhoitajina Onni Karilainen, Väinö Kekki, Eino Kermine, Juho Kiiski ja Eemil Kekki, kirjureina Iida Kekki, Hilja Pajari, Kerttu Nuora, Tyyne Nuora ja Eemil Kekki. V. 1945—54 puheenjohtajina Aapro Viskari, Toivo Viskari, Väinö Leppänen, Väinö Kekki, Eino Viskari ja Matti Matikainen, rahastonhoitajina Väinö Kekki, Kalevi Kallonen, Esko Kallonen ja Väinö Leppänen, kirjureina Tyyne Nuora, Aune Viskari,

Hilja Pajari ja Martta Kekki (Pajari). V. 1954—64 puheenjohtajina Matti Matikainen, Aaro Viskari, Matti Hopponen, Martti Kekki ja Esko Kallonen, rahastonhoitajina Väinö Leppänen, Väinö Viskari, Esko Kallonen, Lahja Viskari, Lea Nuora ja Kalevi Kallonen, kirjuri-na Martta Pajari.

Tilanne tällä hetkellä: Puheenjohtaja Matti Hopponen, rahastonhoitaja Kalevi Kallonen ja kirjuri-na Martta Pajari, hän on ollut kirjuri-na yhtäjaksoisesti lähes 13 vuotta. Kunniotettava saavutus.

Muista toimihenkilöistä, kerhojen johtajista, näyttelijöistä, tanhuajista, voimistelijoista ja yksityisesiintyjistä en ole laatinut mitään luetteloa, koska se olisi tullut niin laaja. Kiitän heitä kaikkia harrastuksesta nuorisoseuratyötä kohtaan.

HAPARAISIS HOASTETTII

Kun tää Haparaine on olt miul hampais ni pitäshä miun vissii virkkua mite siel Haparaiss hoastettii pulajettii Purpuvas, kaskuultii Keljoisii kans. Sie ja miehä siel näytteliit piäossua, teittitely tuntu iha teeskentelylt.

Näitä kaikkii muistelles tulluo mieliie nii lupsakat lustit, suviset suntaut Suvannol naustiloi nuapuri tyttölöi keral. Jos oikei suoraa sanotoa ni metkatha siel olliit meinnikit, muhinat nii mukavat, tavat tavattoma velhot. Elettii elotuvaa, suuhunpantavat piettiin sulanas. Tuppuu saivat kaik tulla niin purlakka ku puusniekka, vaik ois tult läksijäm liäppä piäs ni kaik saivat saijuu iha takana ja tassikaupal oikei mulkis muhinutta.

Mut muute eletti tarkast talois ei piästetty puutetta porstuvua ei joutaniet nauriet rätistymmiä naperkas. Työt tehti tyrimättä ja kasatti kampetta kamalast. Pit olla koussikka ja korena huttumuts ja huumar, ryykkyörauta ja rännäl, livasniekka liukpata. Pohatoil ol

potnossit, maitomiehil ol manerkat. Valluo anto vanar, kitupiikki ja kirassi, rans ol pitskoi pitopaikka, ruska ruokailuväline. Ruishuttu ol ruoka hyvä, mukkermaito mukava, mut ei löytynt munavoi voittanutta. Kuassa kiehu kastrullis, linat paistuit liita peäl ja rieska varistettii riehtiläs. Kostukkien ol hyrri hyvviiä, jamakka juotava jotamoine. Kalpassi tuotii kaupast.

Ei talluo ei torppoa, mis ei joulun olt poatakkapata pöyvä ja joka pyhäks paistettii piirakkoi ja omenakakkaroi ja otraista. Ku mie kastoin kakkaraiain — ah vot, mite hyvän maun toi suuhu tuo sulone suolaves. Kostreisut olliit kovast muojis sitä vart ol soahka soatava, liinakko ettie lippoamoa, katkalo kahe puole jot ei ämmä ärähtänt. Rotinat ol varin vietävä jot ei saun akat satatelliet. Lapst löyvetii loantalost, äijät limottellit litessil vunukat vuotiellie, virovanki vierehiese, mut olliit ärtysii äpäril.

Kihupyhän kirkkuo mäntii painetti peä palavas jot oikei hoaroi hakaroitti. Nuastiloi olliit naist nästyykis, kintus kirjavat kalsut, röyhelö kohtuu korist. Ämmil vältti ärmäkhome, rutukoil ruohutinpaita. Pitkävirsut olliit piettyi miehi, talotyöt kysytty tavaroa, kellekeä ei ois kelyant purlakka, pullukka ei käynt kysyji läksijämme lällykäl. Kuasna kassua katsottii kel ol pajat palttinaiisii aivinaisil alasil, pitopajaks piisas piikko, potuskaks poltikkaissäkki.

Vaik käyttii kostis kovast ja pietti pitkii pitoloi, ei olliit työt tyrehykses, lipattii ahkerast atra peräst. Ei siel laiskan lakkoilt, ei maleksittu marssilois. Yhes kaik myö yritettii, yhes kokittii korpioloi, yhes astuvoitii aholoi, yhes kohennettii kotiloi, kaunistettii Karjalaa.

En välittä viestist sen vellomast, en lustist sen lupsakammast, ko peäsis vappuast vaa katsomoa Karjalaa, kuuntelemmaa kotkakkii, soutelemmaa Suvannol.

Sakkolaisten seurojen vuosikokouksia

ORINIEMEN MARTTAYHDISTYKSEN VUOSIKOKOUS

pidettiin Emma Pärssisen luona 19. 1. 1965. Aluksi laulettiin virsi 334, minkä jälkeen Anna Naskali esitti avaussanat. Kokouksessa johti puhetta Toini Kallonen ja sihteerinä oli Toini Söder. Martoilla on nyt meneillään ns. ympäristövuosi ja työskentely kohdistuu lähinnä siitä aiheutuviin tehtäviin ja erilaisiin kilpailuihin. Kuluneen vuoden toimintakertomuksen esitti Toini Söder. Toimintakertomus ja tilit hyväksyttiin, samoin johtokunnan laatima toimintasuunnitelma kuluvalla vuodelle. Johtokunnan erovuoroiset jäsenet valittiin kaikki uudelleen. Johtokunnan kokoonpano on näin ollen seuraava: puheenjohtaja Anna Naskali, varapuheenjohtaja Toini Kallonen, sihteerit Toini Söder ja rahastonhoitaja Hilda Lemmetti sekä muina johtokunnan jäseninä: Hilja Kallonen, Emma Pärssinen, Aino Kuparinen ja Helka Lemmetti. Tilintarkastajiksi tulivat mv:t Juho ja Arvo Kuparinen, varalle Viljam Naskali ja Erkki Pärssinen. Edustajiksi piiriliiton kokouksiin valittiin Toini Kallonen ja Salme Kallonen, varalle Anna Naskali ja Emma Pärssinen. Kokous päättyi yhteisesti laulettuun marttahymniin.

VIIALAN KIVINIEMEN MARTTOJEN VUOSIKOKOUS

pidettiin 26. 1. 1965 Helena Laulajaisen luona. Aluksi laulettiin Vuosi vanha vaipuu hautaan. Kokouksen avasi Marttojen puheenjohtaja Lempi Nykänen toivottaen piiriliiton edustajan, konsulentti Terttu Hakalan tervetulleeksi, sekä kiitti Marttoja kuluneen toimintavuoden aikana suoritetusta työstä kodin ja kotiseudun hyväksi. Ko-

kouksen puheenjohtajaksi valittiin konsulentti Hakala, sihteeriksi Meri Männikkö ja pöytäkirjan tarkastajiksi Lempi Lius ja Aili Kotti. Meri Männikkö luki toimintakertomuksen kuluneelta vuodelta, joka hyväksyttiin sellaisenaan. Konsulentti Hakala selosti piiriliiton ”ympäristövuoden” toimintasuunnitelmaa. Sitten tutustuttiin Marttojen toimintasuunnitelmaan vuodelle 1965, joka hyväksyttiin sellaisenaan, samoin hyväksyttiin talousarvioehdotus. Selostettiin kokoukselle yhdistyksen tilit sekä luettiin tilintarkastajain antama lausunto ja myönnettiin tilintekijälle ja johtokunnalle vastuuvapaus ko. tileistä. Johtokunnan erovuoroiset jäsenet Lempi Nykänen, Lydia Kinnunen, Aino Uosukainen ja Lempi Lius valittiin uudelleen. Yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin edelleen Lempi Nykänen ja varapuheenjohtajaksi Elina Vuorinen. Jäsenmaksujen kantajaksi Lempi Lius. Jäsenmaksujen suuruus pysytetään ennallaan 1 mk. Tilintarkastajiksi valittiin edelleen entiset mv. Väinö Lius ja toimittaja Iivari Karpanmäki sekä varalle Väinö Vuorinen ja Juho Kauranen. Piiriliiton vuosikokoukseen seuran edustajajiksi valittiin Elina Vuorinen ja Meri Männikkö, varalle Aino Salonen ja Aili Kotti. Rahastonhoitajaksi tuli myös entinen mv. Nestor Nykänen. Konsulentti Hakala kiitti kokouksen osanottajia ja toivoi että kokouksen päätökset olisivat vaikuttaneet suotuisasti seuran vastaiseen toimintaan.

LEMPÄÄLÄN KARJALAISET

kokoontui vuosikokoukseen Lempeälän Osuuskassan huoneustoon 15. 2. 38 jäsenen voimalla. Seuran puheenjohtaja, rehtori Jouko Karanko kosketteli avauspuhees-

saan seuran toimintaa varsinkin viime vuodelta. Seuramme toiminta on ollut aika vilkasta, joskaan ei alkuvuosien veroista, jolloin nykyiset jäsenet olivat nuorina innolla mukana. Vuosikertomuksen luki sihteer Hannes Henttonen ja kävi siitä ilmi että seuralla on 105 jäsentä. Johtokunta on kokoontunut 9 kertaa. Yleisiä tilaisuuksia on pidetty virpojaispäivä huhtikuussa, kekrijuhla ja pikkujoulu, joissa väkeä oli aika runsaasti. Tarinailtoja on pidetty noin kerran kuussa ja sen lisäksi toimittu yhteistyössä muiden seurojen kanssa isänmaallisia juhlia järjestettäessä. Rahastonhoitaja Esko Kallonen esitti tilit ja kävi näistä voitollisista tileistä ilmi, että seuran varat ovat yli 2000 mk. Kun seuran pitkäaikainen puheenjohtaja rehtori Karanko tiukasti kieltäytyi puheenjohtajan tehtävistä, valittiin seuran uudeksi puheenjohtajaksi talousneuvos Aleks Kallonen. Rehtori Karanko lupautui varapuheenjohtajaksi. Erovuorossa olevat muut johtokunnan jäsenet valittiin uudelleen.

Pirkkalan Karjalaisten puheenjohtaja Arvo Mansikka, rouva Mansikka ja Matti Niippa luovuttivat Karjalan Liiton viestin Lempeälän Karjalaisille. Vastaanottajien puolesta pj. Aleks Kallonen kiitti viestin tuojia ja esitti toivomuksen, että tällaiset läpi korpien ja rämeikköjen kautta kulkeneet yhdysiteet herättäisivät eloon entistä ehompaa heimoushenkeä.

PUNKALAITUMEN KARJALAISET RY. VUOSIKOKOUS

oli 28. 2. Oriniemessä Alpo Kuparisella. Seuran puheenjohtaja Albert Nihti avasi kokouksen. Hänet valittiin myös kokouksen puheenjohtajaksi. Pöytäkirjaa piti seuran

sihteeri Juho Kuparinen, joka esitti toimintakertomuksen edelliseltä vuodelta. Vuosikertomus hyväksyttiin kiitosmaininnalla. Samoin hyväksyttiin seuran tilit rahastonhoitajan esittämänä. Tilintekijälle ja johtokunnalle myönnettiin vastuuvapaus. Jäsenmaksuksi määrättiin 1 mk jäseneltä. Johtokuntaan valittiin erovuoroiset jäsenet, Albert Nihti ja Väinö Rastas uudelleen sekä paikkakunnalta muuttaneen Antti Lankisen tilalle valittiin Tauno Kuparinen. Varajäsen Terttu Ukkonen valittiin myös uudelleen. Hyväksyttiin tulo- ja menoarvio sekä toimintasuunnitelma kuluvalle vuodelle. Päätettiin osallistua Karjalan Liiton järjestämään 25-vuotisjuhlaan, joka on Helsingissä 18—20. p:nä kesäkuuta. Myös seuran lippu tulee olemaan mukana lippukulkueessa. Tarinailtoja pidetään kerran kuussa ja seuraava on Kannastossa 21. 3. klo 13 Mikko Korkalla. Tilintarkastajiksi valittiin Viljami Pylkäs ja Jalmari Nousiainen, varalle Toivo Seppä ja Viljo Lemmetti. Huvitoimikuntaan valittiin entiset jäsenet. Lisäksi valittiin ravintolatoimikunta, urheilutoimikunta sekä raittius- ja nuorisotyöosasto. Järjestysmiehet valittiin entiset: Iivari Laulajainen, Erkki Pärssinen, Väinö Rastas, Toivo Ukkonen ja Yrjö Pitkänen. Jäsenkerääjät myös entiset.

Edustajaksi Karjalan Liiton kokoukseen valittiin Albert Nihti sekä piirin kokoukseen Reino Pitkänen. Seuraa koskevat ilmoitukset päätettiin ilmoittaa paikallisessa pitäjälehdessä ja mahdollisesti myös Karjalassa sekä Suvannon-Seudussa.

VESILAHDEN KARJALAISTEN VUOSIKOKOUS

pidettiin 24. 2. Vesilahden Veikkolassa. Kokouksen avuksen suoritti Yrjö Raaska, jonka jälkeen Viia-

lan Karjalaisten edustajat Juho Kauranen, Juho Kallonen ja Pentti Perttula luovuttivat Karjalaisten suurjuhlan viestin seuran edelleen toimitettavaksi. Viestin otti vastaan Y. Raaska. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Viljo Kurikka ja sihteeriksi V. Ryyppö. Toimintakertomuksesta ilmeni, että toiminta ei kuluneena toimikauteena ollut edellisiä vilkkaampi, urheilutoiminta osoitti vilkastumisen merkkejä ja mm. suunnistuksessa oli saavutettu kaksi piirin mestaruutta. Tilit hyväksyttiin. Seura valmistuu ensi kesänä pidettävään Karjalan Liiton 25-vuotis-Suurjuhlaan, joka pidetään Olympiastadionilla. Suurimmat valmistelut aiheutuvat kuitenkin elokuussa Vesilahdella pidettävistä Sakkolan pitäjäjuhlista, jotka seura on saanut järjestettäväkseen. Erovuoroiset johtokunnan jäsenet Viktor Ryyppö, Viljo Kurikka ja Eino Teräväinen valittiin uudelleen, samoin varajäsenet Soini Kurikka ja Väinö Virolainen. Urheilutoimikunnan kokoonkutsujaksi valittiin Kauko Virolainen sekä uudeksi jäseneksi Seppo Kurikka. Edustajaksi Karjalan Liiton kokoukseen valittiin Viktor Ryyppö, Laina Nuora ja Yrjö Raaska, Tampereen piirin kokouksiin Viljo Paavilainen ja Arvo Hartikainen. Päätettiin järjestää yhdessä Petäjäjärven nuorisoseuran kanssa hiihtokilpailut sekä kesällä urheilu- ja suunnistuskilpailu. Illanviettojen pitämistä jatketaan, maaliskuun illanvietto on Kauko Virolaisella 17. 3. Suurjuhlille lähdetään lippuvartiineen ja mahdollisimman suuri määrä osanottajia. Sakkola-juhlan järjestely jäi johtokunnan huoleksi ja ravintolan pito tarjotaan Petäjäjärven martoille. Vuosikokouksen jälkeen pidämässään kokouksessa johtokunta valitsi puheenjohtajaksi Y. Raaskan, varapuheenjohtajaksi Viljo Kurikan, sihteeriksi Viktor Ryyppön ja rahastonhoitajaksi Eino Teräväisen.

LEMPÄÄLÄN—HAPARAISTEN MARTTAYHDISTYKSEN VUOSIKOKOUS

pidettiin Lempäälän Moisiossa Juho Pajarin talossa 2. 2. Saapuvilla oli seuran 20 jäsentä. Kokous aloitettiin Marttojen laululla, jonka jälkeen yhdistyksen puheenjohtaja rouva Anna Söder avasi kokouksen. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin rouva Senja Metsiö ja sihteeriksi emäntä Emma Koironen, pöytäkirjan tarkastajiksi emäntä Anna Koironen ja rouva Kirsti Hopponen. Seuran sihteeri emäntä Emma Koironen esitti seuran vuosikertomuksen, joka hyväksyttiin sellaisenaan, samoin rahastonhoitajan rouva Iida Kallosen esittämät tilit. Ompeluseuroja päätettiin pitää joka toinen viikko ja juhlatilaisuuksia laskiais-, vappu- ja pikkujoulujuhlat. Erovuorossa olevista johtokunnan jäsenistä valittiin emäntä Emma Koironen uudelleen. Emäntä Hilma Pajarin pyytäessä eroa johtokunnasta, valittiin hänen tilalleen emäntä Anna Koironen, samoin eroa pyytäneen rouva Iida Kallosen tilalle opettaja Tyyne Rintakoski. Seuran puheenjohtajaksi seuraavaa toimintakautta varten valittiin opettaja Tyyne Rintakoski, varapuheenjohtajaksi rouva Senja Metsiö, sihteeriksi emäntä Emma Koironen ja johtokunnan muina jäseninä emäntä Emma Etuaho, rouva Anna Söder ja emäntä Anna Koironen, varajäseninä emännät Helena Kekki ja Saima Viskari. Rahastonhoitajaksi valittiin rouva Iida Kallonen, jäsenmaksujen kerääjäksi emäntä Saima Viskari ja kirjeenvaihtajaksi rouva Kirsti Hopponen. Tilintarkastajiksi neiti Aune Lehtonen ja herastuomari Juho Kekki, varalle kassavirkailija Nikolai Suikkanen ja kauppias Matti Hopponen. Seuran edustajiksi piiriliiton kokouksiin valittiin opettaja Tyyne Rintakoski ja varalle rouva Anna Söder.

EEMIL LEINONEN:

Sakkolan porsaista ja porsasparisniekoista

III

Ennenkuin jatkan tätä porsasjuttua eteenpäin, lienee syytä mainita muutamia niistä miehistä, jotka saamieni tietojen mukaan veivät Sakkolasta porsaita viime vuosisadan vaihteen kahden puolen joului- ja pääsiäisyhtien edellä Pietariin. Nuo silloiset Sakkolan porsaat joutuivat näet koristamaan Pietarin herrojen ylenpalttisen herkkuisiksi laitettuja juhlapöytiä.

Näitä silloisia porsaanviejiä ovat olleet: Simo Naskali ja pojat Antti ja Juho Sipilänmäeltä. Paavo Pau-

ku Haparaista. Heikki Pekkanen Riiskasta. Juho ja Pekka Kurikka sekä Aapro Tuokko Petäjäjärveltä.

Kun Viipuriin päin suuntautuva vienti sitten vilkastui ja porsastuotanto kasvoi, niin samassa suhteessa kasvoi myös parisniekkojen määrä. Uusia yrittäjiä tuli jatkuvasti lisää: Matti ja Martti Ollikainen, Ojaniemi, Mikko ja Antti Rastas sekä Aleks Kiiski, Riiskasta. Juho Nuora, Karholasta. Antti Pp. Naskali ja Juho Tp. Kuisma Hai-

termaasta. Juho Akkanen Luprasta, Juho Heikkonen Noisniemestä sekä Aleks Lopenen Petäjäjärveltä. Ehkä lienee ollut muitakin, joita en satu muistamaan.

Tuohon aikaan kuljetettiin porsaat tarkoitusta varten tehdyissä porsaskoreissa. Näitä koreja täytyi olla jokaisella porsasparisniekalla tarpeellinen määrä. Taloista porsaat tuotiin laivarantaan joko ruumenkorissa tai jossakin laatikossa, missä ne nostettiin parisniekan koriin ja vietiin laivaan. On mainittava että porsaat myytiin siihen aikaan paljon pienempinä kuin viime sodan edellisinä vuosina. Niiden paino oli siihen aikaan vain 5—8 kiloa.

Sen voi arvata minkälainen konsertti oli sinä päivänä laivalla kun lastina oli kaksikymmentä, ja enemmänkin tällaisia porsaskoreja, jotka olivat ahdettuja täyteen pieniä vinkuja. Jos oli laivalla konserttia porsaspäivinä Antreaan mennessä niin oli sitä joskus myös Kiviniemeen päin palatessa. On mainittava että sen ajan parisniekat olivat aika iloisia veikkoja. Mikäli oikein muistan, tuo heidän huumorinsa ja leikinlaskunsa taisi olla hersyvämpää ja sattuvampaa kuin heidän myöhemmillä ammativeljillään. Konjakki oli siihen aikaan halpaa, kolme markkaa litra, sitä kun vähän maistelivat niin ei ollut ihme jos jo Paakkolan kanavan alapuolelle tultaessa joku veljistä oli jo laulutuulessa. Eikä sitä siihen aikaan kanssamatkustajakaan panneet erikoisesti pahaksen, kun ei tuhmia lauluja laulettu. En muista kuulleen että niis-

VIIALAN KARJALAISET RY:N VUOSIKOKOUS

pidettiin Viialassa Esson Baarissa 19. 2. Kokouksen puheenjohtajana toimi Juho Kauranen ja pöytäkirjan kirjoitti Iivari Karpanmäki. Vuosi- ja tilikertomukset hyväksyttiin ja myönnettiin seuran johtokunnalle tili- ja vastuuvapaus. Jäsenmaksun suuruudeksi päätettiin 1 mk ja jäsenmaksujen kerääjiksi valittiin Juho Kauranen, Vilho Sipiläinen, Hilja Kirves ja Lempi Nykänen. Kuluvan vuoden toimintasuunnitelmaan otettiin käynti Karjalan Liiton suurjuhlaan Helsingissä 18—20. kesäkuuta. Muun toiminnan suunnittelu jätettiin johtokunnan tehtäväksi. Johtokunnasta olivat erovuorossa Eero Kirves ja Lempi Nykänen, jotka kumpikin valittiin uudelleen. Lauri Pohjalaisen tilalle valittiin opettaja Arvo Pentikäinen. Myös varajäsenet Toivo Männikkö, Hilja Vasko ja Aili Partanen valittiin uudelleen. Tilintarkastajiksi tulivat

myös entiset: Niilo Vasko ja Eino Tetri, varalle Väinö Vuorinen ja Nestori Nykänen. Liiton ja piirin vuosikokouksiin valittiin seuraava edustamaan Juho Kauranen ja varalle Eero Kirves. Seuran kokouksista ilmoitetaan Viialan Sanomissa.

Karjalan Liiton viestikapulan toivat kokoukseen Lempäälästä Aleks Kallonen, Esteri Heino ja Toivo Honkanen. Aleks Kallonen puhui ja Esteri Heino luki viestin sisällön. Viestikapulan otti vastaan seuran puheenjohtaja Juho Kauranen, joka vastauspuheessaan lupasi että viesti kuljetetaan eteenpäin Vesilahdelle aikataulun mukaisesti. Tämän jälkeen oli kahvitarjoilu ja sitten laulettiin yhteisesti Karjalaisten laulu.

Väliajan jälkeen pidettiin johtokunnan kokous, jossa valittiin edelleen seuran puheenjohtajaksi Juho Kauranen, varapuheenjohtajaksi opettaja Arvo Pentikäinen, sihteeriksi Iivari Karpanmäki ja rahastonhoitajaksi Eero Kirves.

sä sen ajan parisniekoissa olisi ollut sellaisia turhan rähjiä, jos ei tällaisia ollut liioin myöhemminkään. Tuon ajan elämä puutteellisuksistaan ja elintason alaisuudesta huolimatta oli leppoisempaa ja suvaitsevampaa. Ei silloin pienistä kommelluksista tehty mitään numeroa. Ihmiset ikäänkuin paremmin ymmärsivät toisiaan.

Elokuun 15. p:nä 1914 alkanut maailmansota aiheutti sellaisen pakokauhun, että Viipuri ja kaikki Suomenlahden rannikkokaupungit tyhjentyivät väestöstä parissa päivässä. Mutta kun maihinnousua ei kuulunut niin ihmiset palasivat koteihinsa. Sota on aina sellainen tekijä, joka vaikuttaa kaikenlaiseen elinkeinoelämään häiritsevästi säännöstelyineen, liikuntavapauksien rajoituksineen ym. Niinpä tämä ensimmäinen maailmansota lopetti porsaskaupan kokonaan. Venäjän jouduttua sotaan sieltä loppui halvan rehujuhon saanti ja leipäviljan saantikin oli sodan loppuaikoina niin kiven alla, että täällä Suomessakin täytyi monin paikoin panna milloin mitään lisätarpeita leivän jatkoksi. Sota vaikutti erittäin lamauttavasti Kannaksen sikatalouteen. Porsaskauppa tyrehtyi melkein kokonaan. Jossakin talossa teetettiin porsaita sen verran kuin tarvittiin omiksi ja lähinaapureiden tarpeiksi. Elettiin täydellistä pula-aikaa. Mutta vieläkin pahempaa oli tulossa. Venäjällä oli tapahtunut vallankumous, jonka mainingit ulottuivat myös Suomeen.

Täälläkin oli levotonta. Elintarvikeryöstöjä tapahtui, jopa murhiaakin. Tammikuun puolivälissä 1918 alkoi Suomen vapaussota. Rintama muodostui kautta koko Suomen. Karjalan Kannaksella rintamat pysyivät Vuoksessa, mutta Raudussa valkoiset pystyivät pitämään rintaman koko ajan paikoillaan. Näin ollen kotipitäjämme Sakkola säilyi tämän sodan hävityksiltä.

Sakkolan porsaita myydään Savonlinnassa. Vasemmalta, Juho Pauku, Vilho Sipiläinen ja Juho Naskali.

Hyvät lukijat varmaan ajattelette, että mitä tekemistä näillä yleisillä tapahtumilla Kannaksen porsastuotannon tulevaisuuteen. Täytyy sanoa että hyvinkin paljon. Saivathan rautulaiset, valkjärveläiset ym. evakoitua sikansa ja muun karjansa Sakkolaan, Vuokselaan, Pyhäjärvelle ym. Niin säilyivät nuo luppakorvaemakot hengissä ja porsastuotanto pääsi heti rauhan palattua jotenkuten alkuun. Ne siat ja muu karja, jotka Kannaksella jäivät rintaman toiselle puolelle lienevät siinä tilanteessa tulleet luultavasti loppuun syödyiksi.

Vapaussota oli käyty. Suomi oli itsenäinen maa, mutta sodan runtelema. Oli nälkää ja raunioita. Elinkeinoelämä oli kaikilla aloilla niin sekaisin kuin se ikinä vain voi olla. Rautu oli tässä sodassa Kannaksen pitäjistä kärsinyt suurimmat vauriot, osaksi myös Valkjärvi. Mutta näidenkin ihmisten karja ja muu irtaimisto oli saatu ajoissa turvaan ja näin ollen säilynyt. Kesti kumminkin pari tai kolme vuotta ennenkuin tuon surullisen veljessodan vauriot olivat jotenkuten korjattu, maanviljelys

saatu siihen kuntoon että leipäkor-teista voitiin luopua. Eräs ilahduttava asia oli se että noista "luppakorvaemakoistakin" oli suurin osa sodan yli säilynyt hengissä. Porsaan kasvatus voi taas täydellä teholla alkaa. Se tiesi itäisen Kannaksen asukkaille rahaa. Ensimmäin tuotanto oli luonnollisesti pientä ja meni paikkakunnan sikakan-nan lisäämiseen. Suhteellisten hyvien hintojen johdosta porsastuotanto alkoi nousta voimakkaasti, tarvittiin vientiä oman maakunnan ulkopuolelle. Entiset vietikohteet Viipuri, Kotka ja Hamia olivat melkein tukossa siitä syystä, että ostajakunnassa oli olosuhteitten muututtua tapahtunut huomattava muutos. Edellämainituissa paikoissa olivat ennen olleet suurimpana ostajaryhmänä työläisperheet ja saaristojen kalastajat ja jonkin verran maanviljelijät. Näin ollen täytyi kasvavalle porsastuotannolle löytää muualta uusia menekkimahdollisuuksia. Eikä siinä kauvan Raudun ja Sakkolan aina niin rivaakkaotteiset porsasparisniekat aikailleet. Olihan nyt Raudun—Hii-tolan rata jo täydessä kunnossa.

Matkat alkoivat suuntautua kaikkiin maamme maakuntiin. Luettelen ne siinä suuruusjärjestyksessä muistini mukaan (virallista tilastoa ei ole) miten paljon mihinkin suuntaan porsasvaunuja oli osotettu. Pohjois-Karjala aina Ouluun saakka. Savo, näihin suuntiin lie viennä ollut jokseenkin samansuuruinen. Etelä-, Keski-Suomi ja Häme. Suurimpana ostajaryhmänä olivat maanviljelijät. Myös eräät meijerit, etenkin juustomeijerit olivat rakentaneet sikaloita ja ostivat niihin huomattavia määriä porsaita. Joillakin suuremmilla ravintoloilla oli sikaloita, ne ostivat myös nk. Sakkolan porsaita.

Hyvät lukijat ja te etenkin porsaan kasvattajat hyvin muistatte, että ennen viime sotia Sakkolan porsailia oli verrattain hyvä kysyntä. Kysyntä nostaa hintoja ja hyvät hinnat taas kiihottavat tuotantoa. Se on talouselämän laki. Tulen tämän kirjoitussarjan lopussa esittämään sianjalostusyhdistyksen laatiman puolivirallisen tilaston. Luulen että teistä ei moni arvaa miten paljon 1939 Kannakselta vietiin porsaita. Ehkä vielä vähemmän arvaatte sitä rahamäärää, joka niillä saatiin.

Miten tämän kirjoittaja sitten joutui mukaan tähän kautta Suomen tunnettuun ja kaikinpuolin reiluun ammattikuntaan? Vapaussodan jälkeen kahta ensimmäistä kesää lukuunottamatta jouduin olemaan pois Sakkolasta seitsemän vuotta.

Kesällä 1925 palattuani jälleen kotiin oli sodan tuhot jo melkein kokonaan korjattu. Elinkeinoelämä pyöri erittäin vilkkaana ja sen ansiosta liikkui myös raha. Oli ruvettu rakentamaan Kiviniemen kasarmeja, kaksi miehistön kasarmia oli tällöin jo valmiina ja toisia rakennettiin kuumeisella kiireellä. Kaksi komppaniaa oli jo majoitettu näihin uusiin kasarmeihin ja 1927

olivat jo tilat valmiina koko pataljoonalle. Joukko-osastolla ei ollut vielä omaa sikalaa, sellainen perustettiin vasta 5—6 vuoden kuluessa. Ruuanjätteet myytiin huutokaupalla. Näihin aikoihin olin joutunut ottamaan kotitalon haltuuni. Muutamien naapureitteni kanssa menimme tuohon ruuanjätetuutokauppaan ja huusimme ne. Näin tapahtui neljän vuoden ajan. Kukin osakas haki kaksi kertaa viikossa jäteruokaa. Sitä tuli joskus niin paljon että oli haettava kaksikin kertaa kun ei yhdessä kuormassa saattanut. Se riitti kotisia rehuja vähän apuna käyttäen neljälle sialle. Niinpä meilläkin tuona aikana pidettiin kaksi porsivaa emakkoa ja kaksi teuras-sikaa.

Porsastuotanto oli 1927 huomattavan suuri. Joitakin vanhoja parisniekkoja oli vielä liikkeellä, mutta uusia oli tullut paljon lisää. Monet näistä uusista yrittäjistä olivat entisten parisniekkojen poikia, mutta oli joukossa paljon uusiakin nimiä. Vanhoja tekijöitä, jotka olivat jo ennen sotia aloittaneet tämän ammatin, oli vain muutamia, jotka kävivät vielä reissussa. Näitä olivat Juho Naskali Sipilänmäeltä, Aleks ja Matti Loponen Petäjäjärveltä, Antti Rastas Riiskasta ja Juho Heikkonen Noisniemestä. Entisten parisniekkojen poikia, joilla oli jo alalla vanhoja perinteitä, oli paljon. Heitä olivat Matti Antinpoika Naskali Sipilänmäeltä, Juho ja Viljami Rastas Riiskasta, Eino Kiiski Riiskasta, Mikko, Manu ja Aleks Ollikainen Ojaniemestä. Vanhoja parisniekan perinteitä lie ollut myös kahdella rautulaisella Pietiäisen veljesparilla Jalmari ja Edvard ja toisella veljesparilla Juholla ja Villellä.

Paljon oli sellaisiakin porsaskauppiaita, jotka vapaussodan jälkeen olivat siirtyneet tälle alalle, näistä on mainittava ennen muuta Juho Sipiläinen Arkuntanhuasta.

Hän oli aikaisemmin ennen maailmansotaa harjoittanut kesäisin laajaa voikauppaa Kannaksen huvila-alueilla. Maailmansota vaikutti sen että huvila-asutus hävisi ja niin loppui voikauppakin. Mutta Sipiläinen kokeneena ja yritteliäänä liikemiehenä ei jäänyt kädet ristissä odottelemaan ja katselemaan maailman menoa vaan muutti alaa. Hän rupesi porsaskauppiaksi apunaan jo mieheksi varttunut poikansa Vilho. Sipiläisistä kehittyikin sitten yksi Kannaksen suurimpia porsasliikkeitä, jos niin voi sanoa.

Toisia suuria tekijöitä tällä alalla olivat Ollikaisen veljekset Ojaniemestä, Rastan veljekset Riiskasta ja Matti Naskali Sipilänmäeltä, Simo Peltonen ja hänen Katrinsa Metsäpirtistä, Martti Karvanen Haparaisista (hän oli inkeriläisiä). Vielä on mainittava Tuomas Äikäs ja Albert Jääskeläinen Vuokselaasta. Nämä lopettivat porsaskaupan 1929 paikkakunnalta pois siirtymisen takia.

Näin suuri oli jo yrittäjien määrä tällä alalla kun tämän kirjoittaja 1927 keväällä liittyi tähän ammattikuntaan. Seuraavassa kirjoituksessa selviää miten se tapahtui.

Sodan jälkeen alkoivat karjalaiset saada tietoja siitä että mistä kunnasta kukin saa asuinpaikkansa. Mm. kuultiin että Lapinlahden kylä tulisi sijoitettavaksi Punkalaitumelle. Lapinlahtelaisia asui silloin paljon Saarijärven Mahlulla, josta Peko Ale emäntineen lähti katselemaan uutta kotiseutuaan. Kun he muutaman päivän kuluttua palasivat takaisin kysyi Sepälän Jussi: "No millast siel uuvet kotipaikal ol?" Johon Ale vastasi: "Maa on kyl suur ja avara, mut siel on hyvi voimakkaat asukkaat."

Merkkipäiviä

90 vuotta täytti 25. 2. 1965 vanha-emäntä Anni Kilpeläinen o.s. Raaska Huhtamossa. Hän on syntynyt Sakkolan kirkonkylässä.

85 vuotta täytti huhtikuussa vanhaisäntä Martti Kuparinen Vesilahdella, syntyisin Sakkolan Petäjärveltä. Hän oli musiikkipiiri- ja oli perustamassa Sakkolan torvisoittokuntaa viime vuosisadan lopulla. Hän toimi tässä soittokunnassa lähes puolivuosisataa ollen välillä siinä johtajanakin. Onnittelemme korkean iän saavuttanutta veteraania.

85 vuotta täytti vanhaisäntä Juho Koiranen 4. 2. 1965 Kuljussa, syntyisin Sakkolan Purpuasta.

80 vuotta täytti emäntä Maria Viskari o.s. Makkara 15. 4. 1965 kotonaan Lempäälän Kuljussa. Hän on syntyisin Volossulan kylästä. Solmittuaan avioliiton Martti Viskarin kanssa on hän joutunut suorittamaan elämäntyönsä maalaistalon emäntänä ja lasten kasvattajana. Maria Viskari hoitaa edelleen emännöyttä ja on hyvissä voimissa. Onnittelemme.

75 vuotta täytti huhtikuun 4. päivänä emäntä Loviisa Pitkänen o.s. Sander Huhtamossa. Hän on syntyisin Sakkolan kirkonkylästä.

75 vuotta täytti 8. 3. 1965 kanttori Mikko Jortikka Laitilassa. Käytyään Viipurin kirkkomusiikkipiiriston hän oli kanttorina Haukivuorella ja myöhemmin pitkän ajan Metsäpirtissä, jossa oli myös sekakuoron johtajana, oli hyvä laulues. Kotoisin hän oli Kaarna-joelta (Taipale).

75 vuotta täytti 8. 2. 1965 entinen maanviljelijä Matti Tenkanen Forssassa. Hän on kotoisin Sakkolan Karholan Ala-Tenkaselta.

75 vuotta täytti 26. 2. 1965 Matti Laulajainen Kolhossa, kotoisin Sakkolan Kiviniemestä.

75 vuotta täytti 27. 3. 1965 Ruoveden Väärinmajalla maanvilj. August Kallonen. Hän on syntynyt.

nyt Sakkolan Lapinlahden kylässä, jossa hän rakensi ja raivasi ostamansa rappiotilan ja sen lisäksi muitakin ostamiaan suo- ja räme-maita tuottavaan kuntoon. Evakkona Ruovedelle siirryttyään hän sai sieltä hallintaansa tilan, jossa oli vain pari hehtaaria viljeltyä maata, mutta hänen ripeillä otteillaan ja raivaajan sisullaan lisäantyi peltojen ala nopeasti toistakymmentä hehtaaria. Samalla kun rakennuksia rakennettiin hankittiin tilalle myös asianmukaisia koneita ja jalostettua karjaa, niin että talo on nykyisin paikkakunnan voimaperäisimmän viljelijä. Nuoruudessaan osallistui August Kallonen

myös yhteisiin rientoihin kuten osuuskassa ja muut osuustoiminnalliset asiat, nuorisoseura- ja maanpuolustustyö. Hän osallistui myös vapaussodassa mm. koviin Ahvolan taisteluihin, sekä molempiin viime sotiin. Hän on edelleenkin erittäin hyvissä voimissa ja osallistuu jatkuvasti talon moninaisiin töihin. Hän on avustanut usein lehteämme kirjoituksillaan nimimerkillä Aku. Tässäkin numerossa on eräs hänen kirjoituksensa. Yhdymme onnitteeluihin.

70 vuotta täytti emäntä Helena Kekki o.s. Paakeli 16. 2. 1965 kotonaan Lempäälän Kuljussa. Hän on syntynyt Sakkolan Kaarna-joella.

70 vuotta täytti Pirkkalassa 21. 1. 1965 kivimies August Sander, kotoisin Sakkolan kirkonkylästä. Hän on etevä ammattimies alalaan rakentanut mm. lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkkin Petäjärvelle. E. Leinonen kertoo hänen työsaavutuksistaan kirjoitussarjaan Sakkolan rakentajat. Hän on myös vapaussodan veteraaneja. Lehtemme yhtyy onnitteeluihin.

70 vuotta täytti 31. 1. 1965 emäntä Anna Suurpää o.s. Sipiläinen Pirkkalassa, kotoisin Sakkolan Viiksanlahdesta.

70 vuotta täytti 10. 2. 1965 maanviljelijä Martti Saksanen Punkalaitumella.

60 vuotta täytti 18. 2. 1965 Eliina Nuora o.s. Uosukainen Toijalassa. Hän on kotoisin Kiviniemestä ja otti nuorena innokkaasti osaa nuorisoseuratoimintaan ja kunnostautui erikoisesti näyttelijänä.

60 vuotta täytti 10. 2. 1965 maanviljelijä Väinö Pekkanen Punkalaitumella, kotoisin Sakkolan Riiskasta.

60 vuotta täyttää Väinö Kotti 25. 4. 1965 Pirttikoskella. Hän on syntyisin Sakkolan Kottilasta.

60 vuotta täytti Mikko Repo Pihlavassa 14. 3. 1965. Syntymäkylä Sakkolan Kaarnajoki.

60 vuotta täytti Juho Lemmetti 27. 2. 1965 Lempäälässä. Kotoisin Sakkolan Petäjärveltä.

60 vuotta täytti 1. 1. 1965 maanviljelijä Juho Makkara Ruovedellä. Hän on kotoisin Sakkolan Volossulasta.

60 vuotta täyttää huhtikuussa taiteilija Onni Pursiainen Lahdessa. Hän on kotoisin Sakkolan Petäjärveltä ja opiskeli nuorena mm. Ateneumissa. Hän on tehnyt mm. Aleksanteri Aavan muistopatsaan Lempäälään. Kuuluisuuden hän on saanut silhuettikuvien leikkaajana, mm. Kansallismuseoon on talletettu hänen leikkaamiaan kuvia noin 30 000 kpl suurin osa omakätisellä nimikirjoituksella varustettuina. Hän on avustanut myös lehteämme omaperäisillä piirroksillaan. Yhdymme onnitteeluihin.

50 vuotta täytti 8. 3. 1965 insinöörinrouva Lempi Annala o.s. Repo. Hän on syntynyt Sakkolan Kaarnajoella Oiva Revon tyttärenä.

50 vuotta täytti Viljo Purontaa 18. 4. 1965 Vesilahdella, syntyisin Sakkolan Petäjärveltä. Hän on kuulunut lehtemme avustajiin sen alusta saakka sekä voittanut monessa lehtemme järjestämässä kirjoituskilpailussa. Onnittelemme.

50 vuotta täyttää 30. 4. 1965 Viljami Virolainen Tottijärven Joenpohjassa, kotoisin Petäjärveltä.

50 vuotta täyttää 5. 5. 1965 Jyväskylässä Sylvia Karjalainen o.s. Kallonen. Hän on syntynyt Lapinlahden kylässä, mutta on erittäin monivaiheisella evakkotaipaleellaan joutunut perheineen asumaan hyvin monilla paikkakunnilla.

la, joista viimeiset viisitoista vuotta Jyväskylässä.

50 vuotta täytti 9. 4. 1965 Hilka Humalisoja o.s. Koho Tamperreella. Hän on kotoisin Kiviniemestä ja kuului ennen sotia Kiviniemen naisvoimistelijoihin ja Lottiin, oli Sakkolan Osuuskaupan palveluksessa. On nykyisin Hospiz-Emmauksen aulamyymälänhoitajana.

Vainajia

Otto Valdemar Kivioja kuoli Helsingin sädehoitolaitoksella 19. 11. 1964 76 vuoden ikäisenä, asuinpaikkansa oli Sodankylä, kotoisin Vilakkalasta.

Anna-Maria Hyyrynen o.s. Lukkaroinen synt. 13. 6. 1886 Sakkolassa (Vuoksela), kuoli 20. 1. 1965 kotonaan Tyrvännössä.

Juhanna Meskanen synt. 18. 6. 1889 Sakkolassa, kuoli 26. 1. 1965 Mäntän sairaalassa.

Martti Karvanen synt. Sakkolan Petäjärvellä 22. 8. 1879, kuoli kotonaan Huhtamossa 9. 2. 1965.

Juho Naskali synt. 4. 4. 1882 Sakkolassa, kuoli 5. 2. 1965 kotonaan Lempäälässä.

Emma Loviisa Kuisma synt. Sakkolassa 7. 2. 1905, kuoli 22. 3. 1965 Loimaan sairaalassa.

Anni Paaso o.s. Pitkänen synt. Sakkolan Haparaisissa 2. 9. 1887, kuoli Huhtamossa 9. 2. 1965.

Johannes (Juhani) Repo Kolhossa kuoli Mäntän sairaalassa 27. 2. 1965. Kotikylä Kaarnajoki.

Aleksanteri Virolainen synt. 1898 Petäjäjärven Hovikylässä, kuoli 7. 3. Vesilahdella.

Anna Maria Kuisma synt. 15. 3. 1885 Sakkolassa, kuoli 10. 3. 1965 Lempäälässä.

Eino Aadolf Kinnari synt. 23. 6. 1911 Sakkolan Valkjärvellä, kuoli Loimaan seudun sairaalassa 15. 3. 1965. Sotien jälkeen he isänsä ja veljensä kanssa saivat maatilan Punkalaitumen Sarkkilan kylästä.

Helena Jortikka o.s. Repo synt. 30. 6. 1883 Sakkolassa, kuoli 20. 3. 1965 Huittisissa. Sakkolassa ollessaan hän oli pitkät ajat Marttayhdistyksen puheenjohtajana.

Helena Lopenen o.s. Kupana kuoli 21. 3. 1965 Kurussa. Hän oli syntynyt Sakkolassa 6. 6. 1878.

Suvanto-Säätiö järjestää kokoontumistilaisuuden Sakkolaisten sankarivainajien omaisille

Suvanto-Säätiön valtuuskunnan sääntömääräinen kokous pidettiin Tampereella Tuotannon ravintolas-
sa. Kokouksen avasi Matti Niippa, hänet valittiin edelleenkin valtuuskunnan puheenjohtajaksi, varapuheenjohtajaksi mv. Väinö Viskari Orivedeltä, sihteeriksi val. ohjaaja Helmi Uosukainen Pinsiöstä, muina jäseninä olivat: mv. Uuno Pulakka Ruovedeltä, Aleks Kallonen, Juho Kekki, Matti Naskali ja Aimo Kuisma Lempäälästä, Aapro Pitkänen Huittisista, Toivo Ukkonen Punkalaitumelta ja Yrjö Raaska Vesilahdelta. Esitettiin toimintakertomus ja tilit v. 1964. Tilit ja vuosikertomus hyväksyttiin. Tilintarkastajiksi valittiin Meri Männikkö, Nikolai Suikkanen ja Tauno Kinnunen, varalle Viktor Ryyppö, Toivo Männikkö. Todettiin, että muun toimintansa ohella säätiö oli järjestänyt sakkolalaisille sota-invalideille yhteisen kokoontumistilaisuuden. Kuluvan vuoden huhtikuussa päätettiin kutsua sakkolalaisten sankarivainajien lähiomaiset yhteiseen tilaisuuteen, joka järjestetään Tampereella Tuotannon ravintolassa. Tilaisuudesta ilmoitetaan tarkemmin Suvannon-Seutu lehdessä ja toivotaan, että jokaisen sankarivainajan yksi lähiomainen olisi paikalla. Keskusteltiin Aleksanteri Aavan runojen ja muun toutannon julkaisemisesta, hallitus velvoitettiin ajamaan asiaa eteenpäin, tämän lisäksi valittiin toimikunta johon tulivat, Aleks Kallonen kokoonkutsujaksi sekä jäseniksi Uuno Pulakka, Helmi Uosukainen ja Yrjö Raaska, lisäksi asiaa käsittelemään valittiin Suvanto-Seutu lehden toimituskunta, johon v. 1965—67 valittiin päätoimittajaksi Iivari Karpanmäki, jä-

seniksi Helmi Uosukainen, Viktor Ryyppö, Uuno Pulakka, Matti Riikonen ja Yrjö Raaska.

Rahastonhoitajana toimii Lempäälän—Viialan Osuuskassa. Hallitus oli kokonaan erovuorossa ja siihen valittiin vuosiksi 1965—67, puheenjohtajaksi teknikko Yrjö Raaska Vesilahdelta, varapuheenjohtajaksi herastuomari Juho Kekki Lempäälästä sekä rovasti Joonas Laurila Helsingistä, val. ohjaaja Helmi Uosukainen Pinsiöstä ja mv. Jalmari Naskali Lempäälästä, varalle mv. Väinö Viskari Orivedel-

tä, Väinö Pekkanen ja Aleks Kallonen Lempäälästä.

Opintoavustuksia jaettiin yhteensä mk 8990:— 94 opiskelijalle ja neljälle järjestölle. Avustukset poistetaan huhtikuun aikana. Sakkolan pitäjäjuhlrat ovat 1 päivänä elokuuta Vesilahdella, vuoden 1966 Sakkola-Juhla päätettiin pitää Viialassa. Vielä keskusteltiin laajasti monista Sakkolalaisen perinteen vaalimiseen liittyvistä asioista ja annettiin hallitukselle ohjeita toimintaa varten. Edustajaksi Karjalan Liiton kokouksiin valittiin Y. Raaska.

Jäiden lähtö Suvannon virralla

Kevään kirkkaalla
taivaalla kiuru,
kesän tuloa ennustaa.
Vai oisiko uskomme uusi.
Jäiden lähtöhön Laatokkaan.

Me lapsina leikimme siellä,
luona Karjalan kumpujen.
Kevätaivaalta päiväy paistoi
yli lapsuuden kenttien.

Siellä virran vedet juoksi
vieden jäitä Laatokkaan.
Oli laskettu mahtava Vuoksi
kohta merchen saavutaan.

Ja Laatokan ärjyvät tyrskyt
ja pyörtehet sadat sen.
Ja Karjalan korpien myrskyt
ovat tuttuja tuulien.

Siellä lauleli lapsen illoin
kun nuoria oltiin.
Kävi leikkimme aamuin ja illoin,
ne jääneet on muistoihin.

Siellä lapsena muinoin laulain
kera siskoni armaisen.
Ei koskaan häivy ne muistot
luota kotitanhuvien.

Sinä päiväy loistaos jälleen
luona Suvannon rantojen.
Taatot tahtois jälleen käydä
leikkeihin lehdoissa sen.

Viljo Kukko

Karjalaiset pitävät juhlia

tänäkin vuonna. Luottelemme tässä sakkolalaisten näkökannalta varteenotettavia juhlia, joihin ainakin muutamii luulemme lehtemme lukijoidenkin ottavan osaa.

Tärkein on tietysti Sakkolan pitäjäjuhla, joka pidetään Vesilahdella elok. 1 päivänä. Nämä juhlat ovat koonneet joka vuosi paljon eri puolille Suomea sijoittuneita sakkolalaisia. Toivomme että niin käy tänäkin kesänä. Palaamme juhlaan ja sen ohjelmaan vielä seuraavissa numeroissamme.

Vilakkalan kansakoulupiiriläiset kokoontuvat Orivedelle yhteisten muistojen merkeissä 1 helluntaipäivänä 6. 6. Otetaan osaa jumalanpalvelukseen Oriveden kirkossa, jonka jälkeen pidetään juhla Oriveden opistolla. Juhlan jälkeen otetaan yhteinen valokuva. Toivotaan etenkin kauempana asuvien koulupiiriläisten saapuvan juhlaan.

Kiviniemi-juhla pidetään Lempäälän Manttaalitalossa elok. 15. päivänä. Tästäkin juhlasta enemmän myöhemmissä numeroissamme.

Lähimpänä on kaksi karjalaisten suurjuhlaa Helsingissä. Eteläkarjalaisten Nuorisoseurojen Liiton 75-vuotisjuhla toukok. 29—30. p.nä.

Ahon reunalta

Miten lienee sattunutkin että tapasin kaupungin kadulla, kauvan sitten — taisi olla jo kaksikymmentäluvun alkuvuosina — Petäjärvellä olleen opettajan. Yhden lukuvuoden hän vain siellä oli.

— Mutta miten kummasti minä niin syvästi kiinnyin sen laajan kyläaukean iloiisiin ihmisiin, miten se kanervakankaiden ilma oli kevyttä hengittää, miten vapaaksi tunsin itsensä silloin kun kevät saapui tänne Karjalaan. Siinä kevään tulossa oli jotain taikaa, joka loi ihmisrintoihin onnekaan kaipun.

Pääjuhla on Töölön Pallokentällä.

Karjalan Liiton 25-vuotisjuhla on kesäkuun 19—20. p.nä. Pääjuhla Stadionilla.

Kumpaankin juhlaan osallistuvat lippukulkueet. Juhlien ohjelmaan kuuluvat suuret yhteisesitykset kansantansseissa. Nuorisoseurojen juhlaohjelmaan kuuluvat lisäksi yhteisesitykset torvisoitossa, kuorolaulussa ja voimistelussa. Harjoitukset näitä juhlia varten ovat olleet käynnissä koko viime talven. Toivotaan myöskin vanhemman väen runsaslukuisesti osallistuvan näihin juhliin.

Tähän tapaan hän muisteli ja hänen naurunsa soi vielä helmeilevän tarttuvana, vaikka nuoruus oli mennyt jo hänenkin kohdaltaan ja paljon oli muutakin mennyt. Avoimesti hän kertoi elämänsä pettymykset — tiesinhän sen alun.

— Miten te jaksoitte kaiken sen jättää? hän kysyi.

— Jättäminen oli helppoa, se oli pakko, mutta unohtaminen — se on vaikeaa, sanoin. Vielä neljännesvuosisadan kuluttuakin tuo päivä, kolmastoista maaliskuuta, on katkera muisto.

Nyt Suomen kansa juhliessaan tuota rauhan muistoa iloitsee, jäihän vielä vapaus ja itsenäisyys.

Me siinä molemmat muistelemme istuessamme kahvikupin ääressä, suurkaupungin kohistessa ympärillämme. Tulimme siihen yhteiseen ajatukseen että murheella on syytä tätä muistoa viettää.

Viki

KALATARINAA

Onha niitä suuri kalloi soatu sieltä sun teältä, mut kyl se Urpase Peko soama kala on miu tiijossain viel ylveto. En mies sen kala nimmi muista, mut ei se ainakoa kiiski olt, minkä peätä Urpase Peko Mar koton perkas ko pyrstö viel lo Hoasunnis, suure kyläaho toises laijas.

MAASEUTUVÄKI

Viisi palveluvalmista konttoriamme: Lempäälässä, Viialassa, Kuljussa, Sääksjärvellä ja Säijässä ovat käytettävissänne varoja sijoittaessanne, edullisesti, myöskin tarvitessanne luottoa tarpeisiinne. Kääntykää luottamuksellisesti puoleemme kaikissa raha-asioissanne.

Lempäälän Seudun Osuuskassa

Aamulla — päivällä — illalla

— aina
hyvää
tarjolla

Suurravintola ja Kustaa III
Hämeenkatu 26

Ravintola Tuoppi
Pyynikintori 6

Linja-autoaseman ravintola
Lento-Baari lentoasemalla
Korona-baareja kaikkialla
kaupungissa

Lempäälän kirkolla palvelee
Teitä

RAVINTOLA LEMPO

Tervetuloa nauttimaan mau-
kas ateria, kuppi kahvia tai
virvokkeita

Tuotanto

Sankarivainajien omaisille

Suvanto-Säätiö järjestää
sakkolalaisten sankarivainajien
lähiomaisille muistotilaisuuden
Tampereella Tuotannon ravintolassa 22. 4. 1965.
Kokoonnutaan klo 10.00. En-
nakkoilmoitukset pyydetään
lähettämään Y. Raaskalle os.
Lempäälä, Mantere, puh.
78 541.

UUDISTAKAA
TILAUKSENNE
ETTEI
LEHDEN
TULO
KESKEYTYISI

TAMPEREEN SEUDUN OSUUSKASSA

— JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI —

Nyt voimme toimittaa edullisesti

► PESUKONEET JA LINGOT	► VESIPUMPUT
► TALOUSKOJEET	► SÄHKOMOOTTORIT
► TELEVISIOT	► ÖLJYLÄMMITTIMET
► JÄÄKAAPIT	► VALAISIMET

Kaikki paikoilleen asennettuna.

Toimitamme pitempiinkin matkoihin veloituksetta.

Annamme sopivan alennuksen.

KANNATTAA AINAKIN KYSYÄ!

RAASKAN SÄHKÖLIKE

A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA

VESILAHTI
Puh. 78 541

VALKEAKOSKI
Puh. 41 810

Kellot - korut - kullat ja kihlat ym.

OSTATTE EDULLISESTI MEILTÄ

K. Paukku

Nokia, Postia vastapäätä
Puh. 10 731

SUVANNON-SEUTU

Suvannon ympäristön kotiseutulehti, ilmestyy 1965 6 kertaa vuodessa. Tilaushinta 4 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat: 1 mk palstaem. Vakinaisista ilmoituksista alennus.

Toimituksen ja konttorin osoite: Viiala 4.

Postisiirtotili 47—30 763.

Vastaava toimittaja: Iivari Karpanmäki.

Toimituskunta: Yrjö Raaska, Viktor Ryyppö, Helmi Uosukainen,
Matti Riikonen ja Uno Pulakka.